

241/1/17
สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของนายอำเภอ กับระดับการประสานงานภายในอำเภอ :
ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

ว่าที่ร้อยโท สุวรรณ นิตตานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-957-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016167

i 10303297

CORRELATIONS OF DISTRICT OFFICERS' LEADERSHIP AND LEVEL OF COORDINATION :
A CASE STUDY OF DISTRICTS IN NORTHERN THAILAND

ACTING LIEUTENANT SUWAN PINTANON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration

Department of Public Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-957-6

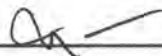

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของนายอำเภอ กับ ระดับการประสานงานภายใน
อำเภอ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
โดย ว่าที่ร้อยโท สุวรรณ พิมพ์านนท์
ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส

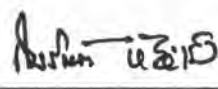
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส)

ร้อยตรี
กรรมการ
(สมจิตต์ ห่องสำเร็จ)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิทัศน์ ไทยอารี)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพโรจน์ สิตปรีชา)

สุวรรณ นิตตานนท์, ว่าที่ร้อยโท : สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของนายอำเภอ กับ
ระดับการประสานงานภายในอำเภอ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอในเขตจังหวัด
ภาคเหนือของประเทศไทย (CORRELATIONS OF DISTRICT OFFICERS'
LEADERSHIP AND LEVEL OF COORDINATION : A CASE STUDY OF
DISTRICTS IN NORTHERN THAILAND.) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ศุภชัย
ชวาระประภาส, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ร้อยตรีสมจิตต์ ห่องสำเร็จ, 168 หน้า.
ISBN 974-576-957-6

งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และ แบบมุ่งงานนี้ เป็นงานที่ศึกษา
วิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ว่า (1) ภาวะผู้นำของนายอำเภอตามความคิดเห็นของ
นายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอไม่แตกต่างกัน (2) ระดับการประสานงาน
ภายในอำเภอของนายอำเภอที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และ แบบมุ่งงานไม่แตกต่างกัน (3)
ภาวะผู้นำของนายอำเภอมีความสัมพันธ์กับระดับการประสานงานภายในอำเภอ เมื่อควบคุม
ตัวแปรทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของนายอำเภอ และ หัวหน้าส่วนราชการประจำ
อำเภอ

ผลการศึกษาข้อมูลจากนายอำเภอจำนวน 66 คน และ หัวหน้าส่วนราชการประจำ
อำเภอจำนวน 264 คน โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียล และ การทดสอบ
ค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t พบว่า ปฏิเสธสองสมมติฐานแรก และ ยอมรับสมมติฐานสุดท้าย

ผลการวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างมากต่อการสรรหา การเก็บรักษา
และการออกจากตำแหน่งของนายอำเภอ

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

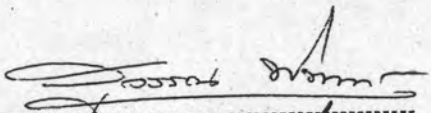
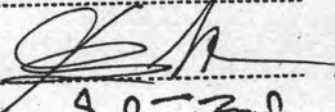
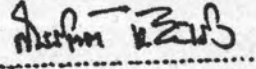
SUWAN PINTANON : CORRELATIONS OF DISTRICT OFFICERS' LEADERSHIP AND LEVEL OF COORDINATION : A CASE STUDY OF DISTRICTS IN NORTHERN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. DR.SUPRACHAI YAVAPRABHAS.THESIS CO.ADVISOR : SUB.LT. SOMCHITT HONGSAMRERNG, 168 PP. ISBN 974-576-957-6

The works on consideration and initiating structure leadership styles serve as the basis for these research hypotheses : (1) that there is no significant difference between leadership styles of both district officers and ministerial representatives at district level; (2) that there is no significant difference between coordination levels resulting either from consideration or initiating structure leadership styles of district officers; and (3) that the relationship between district officers' leadership styles and coordination levels will be the same even controlled for socioeconomic variables.

By using the data drawn from 66 district officers and 264 ministerial representatives at district level and by using partial correlation coefficient and t-test, it was found that the first two hypotheses were rejected while the last one was accepted.

In conclusion, it is suggested that this research findings are very beneficial for recruitment, retention and retirement of district officers.

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และคำแนะนำของ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาษ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้
คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณร้อยตรีสมจิตต์ ห่องสำเริง ผู้อำนวยการ
กองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ กรมการปกครอง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาพร้อมและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณบุญทอง ทะกล โยธิน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประมวลผลด้วย
เครื่องคอมพิวเตอร์ คุณสุกัญญา ศิริกาญจนกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ทางด้านการพิมพ์
วิทยานิพนธ์และคุณธารารัตน์ ตระกูลเวช ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน
ตลอดจนคุณวันชนา นิมิตานนท์ คุณสุพล ทวีทรัพย์ คุณจินดา ตีรพันธ์สกุล
คุณพรวัลย์ ศรีธนาบุตรคุณอรวิษา พงษ์สุวรรณ และเพื่อนๆทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วย
เหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำ
อำเภอที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และหากการวิจัยนี้จะก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์แก่ความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบคุณความดีนี้เป็นเครื่องบูชา
พระคุณแด่คุณพ่อประวัติ-คุณแม่แสงปิ่น นิมิตานนท์ ผู้ให้กำเนิดและครู-อาจารย์ผู้ให้ประสิทธิ์
ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน

ว่าที่ร้อยโทสุวรรณ นิมิตานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ภาวะผู้นำ.....	9
การประสานงาน.....	30
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการประสานงาน.....	49
ผู้ได้บังคับบัญชา.....	51
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	53

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	56
เกณฑ์การวิเคราะห์.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ และอำเภอ.....	72
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงานของนายอำเภอ ตามความคิดเห็นของนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำ อำเภอ.....	86
ตอนที่ 3 คุณลักษณะของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ.....	95
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาระดับการประสานงานภายในอำเภอ.....	96
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบระดับการประสานงานภายในอำเภอของนายอำเภอ ที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ กับ ระดับการประสานงานภายใน อำเภอของนายอำเภอที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน.....	97
ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงานของ นายอำเภอกับระดับการประสานงานภายในอำเภอ.....	99
5. สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	109
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	125
ภาคผนวก.....	133
ภาคผนวก ก (แบบสอบถาม LBDQ).....	134
ภาคผนวก ข (แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย).....	140
ประวัติผู้เขียน.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ใช้เป็นประชากร จำแนกตามจังหวัด.....	54
2. จำนวนนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด.....	55
3. คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะ ของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ เมื่อทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการ ประจำอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี.....	60
4. คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินระดับการ ประสานงานภายในอำเภอ เมื่อทดลองใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี.....	61
5. คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะ ของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ เมื่อใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำ อำเภอต่างๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย.....	62
6. คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประเมินระดับการ ประสานงานภายในอำเภอเมื่อใช้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอต่างๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย.....	63
7. จำนวนแบบสอบถามที่แจก และได้รับคืนมา จำแนกตามประเภทผู้ตอบ.....	66
8. นายอำเภอ จำแนกตามอายุ.....	72
9. นายอำเภอ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ.....	73
10. นายอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ.....	74
11. นายอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ที่เคยดำรงตำแหน่งนายอำเภอ.....	75
12. นายอำเภอ จำแนกตามระดับชั้น (ซี).....	76
13. นายอำเภอ จำแนกตามสถานภาพหรือวิธีการเข้าศึกษาในโรงเรียนนายอำเภอ	77
14. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามเพศ.....	78

สารบัญตาราง(ต่อ)

15.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามอายุ.....	79
16.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ..	80
17.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามระดับชั้น(ซี).....	81
18.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ	82
19.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ที่เคยดำรงตำแหน่ง หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ.....	83
20.	หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการ บริหารอำเภอ.....	84
21.	อำเภอ จำแนกตามสภาพอำเภอ.....	85
22.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ของนายอำเภอ ตาม ความคิดเห็นของนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ.....	86
23.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำแบบมุ่งงานของนายอำเภอ ตาม ความคิดเห็นของนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ.....	87
24.	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ ของนายอำเภอตามความคิดเห็นของนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการ ประจำอำเภอ.....	90
25.	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ของนายอำเภอตามความคิดเห็นของนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการ ประจำอำเภอ.....	92
26.	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงาน ตามความคิดเห็นของนายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ โดยส่วนรวม.....	94
27.	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของหัวหน้า ส่วนราชการประจำอำเภอ ตามแนวความคิดของ Mc Gregor.....	95
28.	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการประสานงาน ภายในอำเภอ.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

29.	เปรียบเทียบระดับการประสานงานภายในอำเภอของนายอำเภอ ที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ กับ แบบมุ่งงาน.....	97
30.	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงานของนายอำเภอ กับ ระดับการประสานงานภายในอำเภอ.....	99
31.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม ที่ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียล.....	100
32.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียลระหว่างภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงานของนายอำเภอกับระดับการประสานงานภายในอำเภอ เมื่อควบคุมตัวแปรเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น(ซี) คุณลักษณะและประสพการณ์ของหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ตลอดจนอายุ ระดับการศึกษา ประสพการณ์ที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ และสถานภาพนายอำเภอ สถานภาพอำเภอ และระบบการบริหารอำเภอ...	103
33.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เทียลระหว่างภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และแบบมุ่งงานของนายอำเภอกับระดับการประสานงานภายในอำเภอ เมื่อควบคุมตัวแปรเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น(ซี) คุณลักษณะและประสพการณ์ของหัวหน้าส่วนราชการ ประจำอำเภอ ตลอดจนอายุ ระดับการศึกษา ประสพการณ์ที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ และสถานภาพนายอำเภอ สถานภาพอำเภอ และระบบการบริหารอำเภอ...	106

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. คะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์และแบบมุ่งงานของ นายอำเภอ ตามความคิดเห็นของนายอำเภอและหัวหน้าส่วน ราชการประจำอำเภอ.....	88
2. คะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำของนายอำเภอ ตามความคิดเห็น ของนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ.....	89